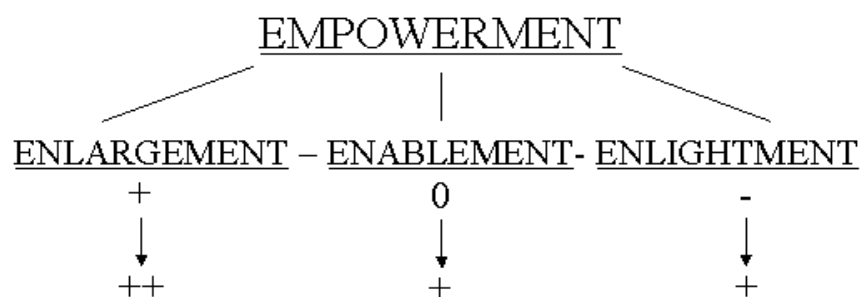

METHODIEKNASCHOLING

**INTENSIEVE
GEZINSBEGELEIDING
EN
GEZINSCOACING**

MULTIPROBLEEMGEZINNEN

Multiprobleemgezinnen leven chronisch met een serie problemen op materieel en immaterieel gebied, die op elkaar ingrijpen en elkaar versterken. De ouders voelen zich meestal overspoeld door de omstandigheden en alles wat hen overkomt en hebben niet het gevoel daar invloed op uit te kunnen oefenen. Verwaarlozing en zich verwaarloosd voelen is een belangrijk thema in deze gezinnen. Als gevolg hiervan voelen zij zich minderwaardig en verdwijnt het zelfvertrouwen meer en meer. Daarbovenop komt de voortdurende angst dat de overheid hun zelfbeschikkingsrecht nog verder aan zal tasten door maatregelen als inkomensbeheer, onder toezicht stellen, uit huis plaatsen, etc.

TEKORTSCHIETEN VAN DE REGULIERE HULPVERLENING

Hoewel er overal hard wordt gewerkt, ontbreekt meestal een integrale benadering. De hulp- en dienstverlening is in grote mate gespecialiseerd en versnipperd. Alle problemen worden afzonderlijk aangepakt. Afstemming en coördinatie vindt nauwelijks plaats. Op elke hulpvraag volgt een nieuwe intakeprocedure. Niemand heeft de eindverantwoordelijkheid. Bovendien wordt de hulp vaak gegeven vanuit de opinie en het aanbod van de deskundigen, zonder dit af te stemmen op wat de behoeftes en vragen zijn van het cliëntensysteem. Deze demotiveerende ervaring is vaak de reden voor afzien van verdere hulpverlening.

NIEUWE VORMEN VAN INTENSIEVE GEZINSBEGELEIDING

Het is dan ook een heuglijke ontwikkeling dat men in de vorm van intensieve pedagogische thuishulp, intensief casemanagement en intensieve gezinsvoogdij naar manieren zoekt, die beter aansluiten bij de noden en behoeftes van multiprobleemgezinnen. Kenmerken van deze werkwijzen zijn:

- Het hele gezin wordt als cliënt gezien
- De hulp sluit aan bij de vragen van het gezin
- Het zelfbeschikkingsrecht van het gezin wordt gerespecteerd en versterkt
- De hulp is sterk outreachend: zij vindt plaats in het gezin zelf
- De hulp is intensief; er is een grote mate van beschikbaarheid en continuïteit
- De hulp is integraal; zij omvat alle onderling samenhangende leefgebieden
- De gezinsbegeleider coördineert alle hulp- en dienstverlening.

NASCHOLING GEZINSBEGELEIDERS

Landelijk neemt daarom de vraag naar op het gezin en de thuissituatie gerichte vormen van intensieve hulp toe. Daarmee groeit de behoefte aan hulpverleners die over de juiste competenties beschikken om deze gezinsgerichte vorm van hulpverlening uit te voeren. In de praktijk blijkt dat deze gezinsbegeleiders met name behoefte hebben aan goed geïntegreerde *persoonlijke* vaardigheden die hen in staat stellen steviger in hun schoenen te staan in gecompliceerde en intensieve situaties.

EMPOWERMENT VOOR HULPVERLENER EN CLIËNT

De methodieknascholing heeft twee doelstellingen. Zij wil gezinsbegeleiders scholen in *wat* zij kunnen doen in moeilijke gezinssituaties en in *hoe* zij dat kunnen doen. De gezinsbegeleiders leren om vraaggericht en empowerment bevorderend te werken met gezinnen, maar ook om hun eigen kracht te ontwikkelen en te gebruiken. Om de positieve krachten van een gezin te kunnen aanboren, is het nodig dat zij weten waar hun eigen kracht ten aanzien van deze cliënten zit. Pas dan kan een wisselwerking ontstaan.

EMPOWERMENT VAN HET GEZIN

De meeste vormen van intensieve gezinsbegeleiding zijn gericht op empowerment van het gezin, wat betekent dat gezinnen geholpen worden om passend bij hun vraag voldoende vaardigheden en krachten te ontwikkelen om weer de regie over het eigen leven te hebben. Tijdens de nascholing leren de gezinsbegeleiders te werken met de drie belangrijkste processen van empowerment:

enlargement (+ → ++)

De negatieve gebeurtenissen in gezinnen met veel problemen bepalen doorgaans de dagelijkse gang van zaken, waardoor zij het zicht zijn kwijtgeraakt op wat ze wel aan goede dingen in huis hebben. *Enlargement* betekent het opsporen en ontwikkelen van de reeds aanwezige positieve krachten in een gezin.

enablement (0 → +)

Een aantal problemen blijven hardnekkig bestaan omdat niemand in het gezin over voldoende vaardigheden beschikt om ze op te lossen. *Enablement* betekent dat we proberen aan de gezinsleden die vaardigheden te leren die niet aanwezig, maar wel nodig zijn. Aangezien zij vaak geen enkele ervaring hebben met dit aan te leren gedrag zal de gezinsbegeleider hen in zijn eigen functioneren een voorbeeld moeten geven van wat hij bedoelt.

enlightment (- → +)

De negatieve krachten en interactie patronen overheersen het leven van multiprobleemgezinnen en plagen voortdurend een aanslag op dat wat aan positiefs ontwikkeld wordt. Het is dus belangrijk dat deze negatieve tendensen worden gestopt en omgebogen naar positief gedrag. Dit noemen wij *enlightment*. Negatief gedrag verdwijnt niet vanzelf, ook niet door het negeren. Gezinsbegeleiders zullen leren dit gedrag te stoppen en om te buigen door het constructief, maar duidelijk en met kracht tegemoet te treden en alternatieven te bieden. Voor gezinsleden is de ontstane *helderheid* over de eigen valkuilen en het zien van andere mogelijkheden en een nieuw perspectief vaak een enorme *opluchting*.

EMPOWERMENT VAN DE GEZINSBEGELEIDER

Veel uitvoerend werkers hebben niet geleerd hoe zij hun persoonlijke kracht in hun werk kunnen gebruiken en durven dat dus niet te doen. Hiermee verkleinen ook zij hun probleemoplossend vermogen. Deze nascholing traint de gezinsbegeleiders erin om niet alleen gericht te zijn op de behoeftes van de gezinsleden, maar ook op die van henzelf. Door stil te staan bij wat zij zelf ervaren, denken en nodig hebben in de situatie en dit te zeggen, leren zij de zorg voor het gezin op professionele wijze te combineren met de zorg voor zichzelf. Zo leggen zij een stevige persoonlijke basis onder hun identiteit als beroepspersoon.

De deelnemers worden hiertoe getraind in:

- Invoelend begrijpen
- Actief structureren
- Zorgvuldig confronteren
- Persoonlijk reageren

ERVARINGSGERICHTE WERKWIJZE

In deze methodieknascholing wordt op ervaringsgerichte wijze gewerkt. Er wordt, uitgaande van concrete casussen, op praktische wijze geoefend, zodat men ter plekke vaardigheden ontwikkelt in een persoonlijke, effectieve en vraaggerichte manier van hulpverlening.

De leervormen die worden gehanteerd zijn:

- Live supervisie
- Casusbespreking
- Praktische vaardigheidstraining
- Bestuderen en bespreken van theorie;
- Maken en bespreken van (huiswerk)opdrachten.

OMVANG

De nascholing is vooral geschikt voor teams van instellingen voor Jeugdhulpverlening, Jeugdbescherming en Algemeen Maatschappelijk Werk en omvat een zesdaags programma. Passend bij de bestaande behoefte kan over het aantal dagen worden overlegd.

KOSTEN

De kosten bedragen € 1.050,- per dag, inclusief voorbereidingstijd en exclusief reiskosten en literatuur.

INFORMATIE EN NADER OVERLEG

De heer dr. R. Bouwkamp, Marktstraat 5, 5371 AC Ravenstein
Tel/fax: 0486 – 41 23 21